

ei ole keegi uurinud, mida näha on balletikoolide õpilastel ning sealt eri põhjustel lahkuma pidanud. Õelda.

Tulevased balletiartistid õpivad eriala üheksa aastat ja seda juba lapsest saati (vanusepiirid u 10–19 eluaastat). Klassikaline ballett ei ole lastepärane ja loovust arendav ning on füüsiliselt

sed olema ulatuslikud, sest mainitud teadmisteta ei ole tantsu võimalik õpetada tõhusalt, ohutult ja valutult. Ei ole uuritud, kas Eesti õpetajatel need teadmised on.

FÜÜSILISTE EELDUSTE TÄHTSUS

Seoses balletile sobilike kehaliste eeldustega on liikvel anekdootlik lugu, kuidas lapsevanem, kelle laps balletikooli sisse ei saanud, küsinud direktorilt, mis ta lapsel siis viga oli. Vastuseks kõlas: tal ei olnud viga midagi. Lihtsalt sissesaanud olid eriliselt pikajalgseid, „lahtised“ – „en dehors“, „ülepaindes“ jne. Samas on sissesaanute kohta võimalik öelda ka, et nad on väljavalitud, kes vastavad klassikalise balleti parameetritele. Väljendusrikkusele ja loomingulisusele viitavad omadused ei pruugi lapses kohe nähtavad olla ja ega vastuvõtukomisjon püüagi neid avastada. Kehalised parameetrid on nähtavad ja määravad ning nende põhjal balletikoolidesse valitaksegi.

Balletikooli astudes on laps oma

valiku tulevase eriala suhtes teinud, tihti on ta nõustunud vanemate valikuga. Ta on siis teismelisea alguses (umbes 10-aastane). Kui vastuvõtukomisjon on sisseastuja kehalised parameetrid aktsepteerinud, asetatakse ta seisma esipoolega tugipuu suunas. Töö algab: jalad esimesse positsiooni, täistald maha, tuharalihased sisse, kõht sisse! Loov ja mänguline? Ei. Arendav? Jah, eeldusel, et õpetaja teadmiste hulgas on kohta nii anatoomia, kinesioloogia, tantsumeditsiini, psühholoogia kui loomulikult ka klassikalise balleti meetodikale.

Klassikalise balleti õpetamise puhul võib tunduda, et see on õpetaja tahte allutamine – nii ja ainult nii! Tähtis

on, kui täpselt, nõudlikult ja samas delikaatselt ning õpilasekeskselt õpetaja seda teeb. Suurepärase tulemuseni jõuabki ainult siis, kui õpilane on aru saanud ja vajaliku iseenese keha peal avastanud. Kümneaastasele ei ole see kerge. Olen kindel, et klassikalise balleti õppimise meetod peab juba algklassides (praktilise õppega samal ajal) sisaldama võimalust omandada teadmisi oma kehast, tema liikumisvõimalustest, lihaskondadest jne. Tööprotsess ja klassikalise balleti omandamine oleks õpilase jaoks nii arusaadavam, tõhusam ja ohutum.

Balletikooli õpilane omandab tavaliselt vaikides. Rahvasuugi ütleb, et laps räägib, kui kana pissib ... Õpilased tõepoolest ei küsi mingil põhjusel üle/järele, vaid järgivad õpetust, vaadates (kuidas õpetaja ette näitab) ja kuulates (mida ta räägib). Mul on selline kogemus seoses enesetäiendamise-stažeerimisega klassikalises balletis ja karaktertantsu õpetamisega samas koolis. Küsimine kuulub aga lapsepõlve juurde.

RÕÕM ÕPPIMISEST

Laste tantsustuudiot, kus klassikalist balletti õpetatakse nn toetava tantsuõppeainena, lähenetakse klassikalise balleti õpetamisele mänguliselt (nt *plié* sooritus on mängu käigus kükitamine, ennast väiksemaks tegemine jne). Balletikoolis ei ole selline mänguline meetod küll õigustatud, aga et balletitunnis mänguelement puudub, sisaldavadki balletikoolide erialatunnid algklassidest alates endas ainult täiskasvanulikke tööd. Samas ei tohi lastelt ära võtta rõõmu, mille lapsekeskne väljund on mäng, ja tuleb otsida võimalikke ja tõhusaid kooslusi.

Erilisel kohal balleti õpetamises ja õppimises on ohutu harjutamise nõue (*Safe Practice*). Ohutus sõltub ennekõike õpetajast. Praktiliselt sisaldab mõiste endas füüsilist ohutust ning intellektuaalset ja emotsionaalset heaolu (õpetaja tunneb õpilaste kehalisi eeldusi ja arvestab nendega; ta omab väljaõpet andmaks esmaabi,

